

**ROGER
FEDERER**

Biografia

RENÉ STAUFFER

Traducere din germană de
Dana Gheorghe

Toate drepturile rezervate. Nicio parte din această carte nu poate fi reprodusă sau difuzată în orice formă sau prin orice mijloace, scris, foto sau video, exceptând cazul unor scurte citate sau recenzii, fără acordul scris din partea editorului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**Stauffer, René****Roger Federer : biografia /** René Stauffer ; trad. din germană de Dana Gheorghe. -

București : Publica, 2020

ISBN 978-606-722-396-5

I. Gheorghe, Dana (trad.)

796

929

VICTORIA BOOKS este un imprint al editurii PUBLICA

EDITORI: Cătălin Muraru, Silviu Dragomir**DIRECTOR EXECUTIV:** Adina Vasile**REDACTOR-ŞEF:** Ruxandra Tudor**DESIGN:** Alexe Popescu**REDACTOR:** Valentin Protopopescu**CORECTORI:** Cătălina Călinescu, Rodica Crețu**DTP:** Dragoș Tudor

CUPRINS

Cuvânt-înainte.....	9
1. Sfârșitul este aproape.....	17
PARTEA ÎNTÂI	
2. Dat dispărut	23
3. Un australian aproape sadea	29
4. Miraculoasa transformare	35
5. Laver și alte legende	41
6. Lunga așteptare	49
7. O nouă baghetă magică	55
8. Liniștea dinaintea furtunii	63
9. Cele 30 de minute magice	69
10. Norman în zăpadă	79
11. În lumina soarelui.....	85
12. Champions' Dinner	89
13. Curtea suspinelor	95

PARTEA A DOUA	
14. Lumea este o mințe	103
15. Doi prieteni	113
16. Printre străini	121
17. Mirajul perfectiunii	129
18. Pe propriile picioare	135
19. Bună ziua, domnule Federer	141
20. În liga mare	149
21. Sub standardul olimpic	157
22. Violonistul	165
23. Limpezirea	171
24. Crize și o dramă	179
25. Eliberarea	185
PARTEA A TREIA	
26. Dueluri în Texas	195
27. Pe culmi	203
28. Regele ierbii	209
29. Pe Broadway	219
30. Urme în praf	227
31. Pizza Basilea	243
32. Salatiera	251
33. Unul pentru toți	259

PARTEA A PATRA

34. Fără compromisuri	273
35. Mona Lisa tenisului	289
36. Sergeant Pepper	297
37. Marca RF	303
38. O familie aproape normală	317
39. Cetăeanul global elvețian	327
40. Prietenul oamenilor	333
41. Caruselul antrenorilor	341
42. Războinicul pașnic	353
43. Moștenirea	359
44. Cel mai bun dintre cei mai buni	369
45. Interviewatul	375
46. Omul	383
47. Personalitatea	391
Recunoașterea – o selecție	397

1

Sfârșitul este aproape

Pe 26 iulie 2016, Roger Federer distribuie pe Twitter și pe Facebook o știre care cutremură lumea tenisului și îi bagă în sperieți pe fani: s-a hotărât să întrerupă sezonul. Pur și simplu, în mijlocul anului, în plus, aproape de Jocurile Olimpice de la Rio de Janeiro, care sunt planificate de multă vreme în agenda sa. Doar își dorea să devină campion olimpic la individual între vârfurile braziliene Sugarloaf* și Corcovado! În plus, ar fi avut șanse reale și la dublu masculin și mixt, cu Stan Wawrinka și, respectiv, cu Martina Hingis. Acum va rata și US Open, Swiss Indoors** și Turneul Campionilor de la Londra... va mai reveni vreodată?

Federer mai are două săptămâni până să îplinească 35 de ani, o vîrstă biblică în tenis. A câștigat aproape tot ce se poate câștiga. 17 titluri de Mare Șlem, de la Melbourne până la Paris, de la Wimbledon până la New York, 71 de alte turnee mari, peste 100 de milioane

* Muntele Căpățâna de Zahăr, în limba portugheză Pão de Açúcar, înălțime care veghează golful Guanabara de la Rio de Janeiro (n.r.).

** Turneul ATP de sală din Basel, orașul natal al lui Federer, competiție importantă, de 500 de puncte (n.r.).

de dolari din premii, mult mai mult din sponsorizări și activități conexe. Este câștigător al Cupei Davis, de șase ori laureat al Turneului Campionilor, de patru ori sportivul anului în lume, medaliat cu aur la Jocurile Olimpice la dublu. A dominat vreme de 302 săptămâni topul mondial al tenisului, mai mult decât oricare alt jucător. În plus, între timp are patru copii, este directorul fundației care îi poartă numele, precum și partener de afaceri cu Tony Godsick în agenția Team8.

După 20 de ani în circuit, după 1 200 de partide la nivel de top și după efortul copleșitor la care se supun jucătorii profesioniști în turneele mondiale, după ani încărcăți și cu puține săptămâni de respiro, corpul începe să dea semne de uzură care nu pot fi ignorate.

Nenorocirea se produce la sfârșitul lui ianuarie 2016. La o zi după înfrângerea în semifinale la Australian Open în fața lui Novak Djokovic, Federer este în hotelul Crowne din Melbourne și pregătește baia pentru fetițele sale, Myla și Charlene, când simte cum îi trosnește ceva în genunchiul stâng. Totul se întâmplă la o mișcare simplă, pe care o mai făcuse de milioane de ori, aşa cum povestește el mai târziu. Iese la plimbare cu familia la grădina zoologică din Melbourne, dar simte cum genunchiul i se inflamează. Când se întoarce în Elveția, se supune unor investigații medicale. Diagnosticul parcă îl lovește în moalele capului: meniscul este rupt și intervenția artroscopică, de neevitat.

Federer simte că viața îi este dată peste cap. „Mă gândeam că voi reuși să îmi închei cariera fără nicio operație. Am fost șocat și dezamăgit la primirea vestii.” Când se trezește din operație, îl cuprinde teama. Își simte genunchiul ciudat, de parcă nu este al lui. Șocul este scurt, dar puternic. S-a terminat cu cariera lui?

Merge 12 zile în cârje, are nevoie de timp ca să aibă din nou încredere în genunchi. Dar înregistrează zilnic progrese, primele săptămâni de terapie în Elveția sunt promițătoare. Federer este bucuros și nerăbdător. După numai șapte săptămâni de la operație zboară la Miami, unde are de gând să revină deja în turnee. Este obligat să își amâne startul, din cauza unor probleme la stomac.

Trei săptămâni mai târziu, reușește să revină la Monte Carlo. Ajunge chiar în sferturile de finală, unde îi rezistă aprig lui Jo-Wilfried Tsonga. Este încă departe de forma obișnuită, iar corpul nu este pe deplin recuperat, dar nu se lasă și fortează mai departe. La Madrid îl supără spatele și trebuie să părăsească și acest turneu. Dar nu cedează așa ușor. La Roma se chinuie în două partide, înainte să recunoască faptul că ceva nu este în ordine cu genunchiul stâng.

Bănuiește că s-a întâmplat ceva la Monte Carlo. Se decide cu inima grea să renunțe la French Open. După 65 de turnee consecutive de Mare Șlem – un record – ratează prima oară participarea la unul dintre cele patru turnee importante. Sezonul scurt pe iarbă care începe după Roland Garros, în mod normal vîrful sezonului său, debutează cu înfrângeri suferite în fața lui Dominic Thiem la Stuttgart și a lui Alexander Zverev la Halle. Nu este tocmai ce și-a dorit.

Federer trece prin momente dificile și nici la Wimbledon nu reușește să revină la forma care l-a consacrat. Suntem însă din nou martorii inegalabilului său spirit combativ. În sferturi apără în meciul cu croatul Marin Čilić trei mingi de meci și câștigă cu scorul de 6-7, 4-6, 6-3, 7-6, 6-3. În următoarea rundă nu reușește să treacă de canadianul Milos Raonic. Părăsește turneul

pe 8 iulie în semifinale, după ce conduce cu 2-1 la seturi și după o cădere care dă tuturor motive de îngrijorare. S-a accidentat din nou la genunchiul stâng?

După 18 zile, când anunță că întrerupe sezonul, întrebarea de pe buzele tuturor este: asta a fost? Așa arată sfârșitul unei cariere unice? Chiar aşa? Pur și simplu, pa și la revedere? Fără artificii, emoții de final, fără niciun ultim titlu de Mare Șlem? Au trecut deja patru ani de când vânează unul fără succes, deși a fost de multe ori atât de aproape. Îmi aduc aminte de cuvintele tatălui său, Robert, când l-am întrebat în primăvara lui 2016 cât crede că va mai juca fiul său: „Poate câțiva ani. Dar s-ar putea termina și foarte repede. Nu știi niciodată”.

Și totuși: în comunicatul dat de Federer nu apare nicio indicație că acesta ar fi începutul sfârșitului. Acolo se spune doar că are nevoie de mai mult timp pentru a-și îngriji genunchiul. Că a luat decizia în unanimitate, alături de doctori și de echipa sa. Îl prind la telefon pe Tony Godsick, managerul lui Federer. Îmi dă din nou asigurări că este vorba de ceva temporar: „Dacă Roger își dorește să mai joace câțiva ani, și nu să se ocupe permanent de corpul său și de accidentări, atunci are nevoie de o pauză, din păcate în mijlocul sezonului competițional. Sunt sacrificii pe termen scurt care să ne ajute să ne atingem obiectivele pe termen lung”. Adaugă: „Dacă privești aşa, cred că este chiar o veste bună pentru fani”. Frumoase cuvinte, dar nu sunt ele menite oare să relaxeze atmosfera, să liniștească opinia publică și să ii dea timp lui Federer să găsească momentul potrivit ca să își anunțe retragerea?

Ca de obicei, ulterior lucrurile se liniștesc, aşa cum se întâmplă de fiecare dată când Roger Federer își vede de viață lui privată. Delegația olimpică elvețiană călătorescă în Brazilia nu doar fără căpitanul echipei,

starul mondial și sportivul în care își puseseră toate speranțele, ci și fără Stan Wawrinka, al doilea campion elvețian la tenis. Din fericire, Martina Hingis și Timea Bacsinszky salvează onoarea jucătorilor de tenis helvetici, câștigând medalia de argint la dublu feminin.

Și totuși în decursul acestor săptămâni Federer se sfătuiește cu soția sa Mirka dacă nu cumva a venit momentul să se retragă. „Eram la cină, singuri. Nu-mi aduc aminte dacă am întrebat-o dacă e cazul să pun punct sau dacă crede că voi mai putea câștiga vreodată un trofeu important. Dar știu că mi-a răspuns: dacă încă faci cu placere și bine ce faci și dacă te simți sănătos, nu văd niciun motiv pentru care nu ai mai câștiga un turneu mare sau nu i-ai face praf pe toți.” Cu asta subiectul a fost închis. „Apoi eu am întrebat-o: bine, ce facem mâine cu copiii?”

2

Dat dispărut

În următoarele șase luni răzbăt doar frânturi de știri despre Federer. După Wimbledon, el pune în cui câteva săptămâni racheta de tenis, sportul acesta nu-l mai interesează. În același timp însă, începe să-și planifice perioada care urmează: fără să se ia la trântă cu soarta, fără să se uite în urmă cu regret la Jocurile Olimpice de la Rio sau la US Open de la New York. Federer este un optimist, pentru el acest respiro reprezintă oportunitatea unică de a-i permite corpului să se refacă în întregime. Deodată are la dispoziție bunul cel mai de preț al oricărui sportiv de top: timpul.

„Nu mă mai simteam în formă, nici fizic, nici mental”, explică Federer mai târziu motivele acestei pauze. „De aceea mi-am spus: ajunge! Vreau să pot savura din nou tenisul din plin, cu tot ce înseamnă el – antrenamente, proceduri, meciuri, cu întreaga rutină și cu călătoriile lui. Dacă îți petreci timpul doar stingând focuri, nu mai are niciun haz.”

Echipa lui este uimită, când vede cât de motivat este să folosească la maximum această pauză

competitională. „A fost incredibil cât de repede a reușit să se redreseze și să privească din nou spre viitor”, povestește antrenorul lui, Severin Lüthi, la sfârșitul anului. „Și-a spus: aceasta este situația, acum să profităm cât putem de ea. Și se bucură că poate reveni în 2017 în formă maximă.”

Lüthi realizează în această perioadă dificilă cât de mult continuă Federer să iubească sportul și viața ca tenismen profesionist. „Este incredibil cât de încrezător și de inspirat continuă să fie. Este un fenomen. Cu ce plăcere se antrenează, cât de mult îl place să călătorească, cum se bucură de fiecare turneu. Te uiți la o parte din jucătorii tineri. Ai sentimentul că mulți nu se bucură deloc de tenis.” În schimb, chiar și după atâtia ani, Federer își investește întreaga energie în fiecare antrenament și inclusiv în planificare. „Fără îndoială că este jucătorul cu cea mai mare bucurie de joc. În vreme ce pentru unii tenisul pare o corvoadă, pentru el continuă să fie un joc care-l încântă. Așa este firea lui.”

În iulie și la începutul lui august, cea mai importantă persoană pentru Federer este August Daniel Troxler, fizioterapeutul său, cooptat în echipă în octombrie 2014, dar pe care îl cunoaște deja de la Jocurile Olimpice din 2000, de la Sydney. Troxler este un tip liniștit, retras, care a activat în atletism și care a lucrat ani de-a rândul cu maratonistul Viktor Röthlin*. Pentru început, se concentrează pe procedurile din centrul de recuperare, relaxarea corpului, vindecarea accidentărilor mai serioase sau mai usoare. Dar Federer nu și petrece tot timpul pe masa de masaj sau pe canapea.

* Excelent atlet elvețian, care are în palmares bronzul la Campionatele mondiale de atletism de la Osaka (2007), aurul la Campionatele europene de la Barcelona (2010) și argintul la aceeași competiție europeană de la Göteborg (2006). Recordul său personal la maraton este de 2 ore 7 minute și 23 de secunde (n.r.).

Încă din această fază, începe să lucreze la recuperarea musculaturii, în special cea a piciorului stâng, precum și a spatelui. Se bucură de timpul petrecut în Elveția, zi de zi, săptămână de săptămână. Mai întâi în munții din regiunea Graubünden, la casa sa de vacanță din Valbella, mai târziu în Wollerau pe malul lacului Zürich, unde deține o locuință superbă. Se folosește de ocazie ca să se întâlnească cu prietenii, să se joace cu copiii lui, să facă drumeții și să aibă o rutină zilnică.

Pe 24 august apare din nou în public, pentru scurt timp. La New York ia parte la un eveniment de promovare a Cupei Laver, un turneu nou pe care l-a organizat împreună cu Godsick și cu Federația Australiană de Tenis. Începând cu 27 august trece în a doua fază de recuperare, în care cel mai important rol îl joacă Pierre Paganini, preparatorul fizic și consilierul său. Aceasta se ocupă de antrenamentele de forță, de coordonare și de viteză. În noiembrie, Pierre îmi spune că lucrează mult mai mult decât de obicei cu Federer și că perioada este extrem de intensă. „Toată echipa este mai solicitată decât oricând.”

Chiar dacă de la ultimul meci la Wimbledon au trecut deja sase săptămâni, antrenamentele se efectuează cu mare grijă. „La început nici nu a avut voie să facă anumite exerciții”, spune Paganini în același interviu. „O luăm pas cu pas și pentru fiecare exercițiu ne rezervăm mai mult timp decât ar fi fost necesar de obicei. Pentru că, dintr-o dată, avem la dispoziție mult timp.”

Nu la fel de grijuilu este tatăl lui Federer, Robert, într-o din zilele de vară târzie. Pentru o drumeție montană împreună în cantonul Appenzell din estul Elveției le propune o rută pe care o califică drept ușurică: întâi cu trenul sus, pe Ebenalp, de acolo pe jos la Äscher, o cabană agățată spectaculos pe un perete de

stâncă, apoi în jos spre Seealpsee și înapoi la Wassenen. Dar, aşa cum se dovedește repede, drumul nu este chiar o plimbare de duminică în parc. Este vorba, totuși despre o diferență de nivel de 800 de metri.

„Am pornit la drum și a trebuit să coborâm de pe munte timp de șase ore”, povestește Federer toamna. „N-a fost o idee prea bună. Dar a fost testul decisiv pentru genunchiul meu. A doua zi, toți ceilalți, inclusiv Mirka și fetele, aveau febră musculară, dar mie mi-era bine. După ce am supraviețuit acestei aventuri, mi-am zis: genunchiul meu pare să n-o mai ducă chiar aşa de rău.”

Împreună cu Paganini continuă să lucreze mai ales în sala de forță, cu benzi elastice, cu greutatea corporală proprie sau cu mingi. Paganini este entuziasmat când îl vede atât de motivat. „Nu mai este dator nimănui cu nimic, dar muncește în fiecare zi de parcă le-ar datora tuturor ceva. Extrem de serios, de intens și, în același timp, de relaxat. Nu există zi în care să nu vină la antrenament cu zâmbetul pe buze.”

Pe 19 octombrie îl întâlnesc pe Federer împreună cu alți doi-trei jurnaliști elvețieni în Manacor, pe insula Mallorca, unde este invitat de onoare la deschiderea impresionantei academii de tenis înființate de Rafael Nadal. Este numai bună dispoziție și radiază acea încredere de care povestește mereu echipa lui. „Suntem în grafic”, ne spune, pare încrezător și relaxat. Respinge în acea seară, pe terasa clubului, speculația că nu se va mai întoarce în tenisul profesionist. „Am știut de mult că viața poate fi frumoasă și fără tenis. Dar am senzația că mai am totuși ceva de descoperit.”

„Ai de gând să revii din nou la forma care să-ți permită să te retragi în glorie, cu un ultim succes, cu o ultimă salvă de aclamații?”, îl întreb pe drumul către ae-

roport. Răspunsul vine prompt: „Ultimele mele urale? Va mai dura ani buni. Altfel nu aș fi făcut această pauză lungă”. Speră chiar că această pauză îi va face bine corpului și după ce cariera se va încheia. „Este bine să ieș o pauză mai lungă, o dată la douăzeci de ani.”

Rămâne totuși precaut. Știe că și-a ajutat mult corpul, dar timpul se scurge implacabil. În septembrie nu a jucat aproape deloc tenis, doar 10–12 ore, nu a forțat. „Urmează cele mai importante săptămâni de antrenament.”

Cu siguranță că ar fi luat în râs pe oricine i-ar fi prezis atunci o revenire spectaculoasă. „Am nevoie să joc măcar cinci turnee, înainte să sper la un titlu”, își face planurile în acea zi de toamnă la Mallorca. „N-ai multe motive de bucurie după o astfel de accidentare. Mai am aproape 80 de zile până la Australian Open, este destul de mult timp. Dar următoarele șase până la opt săptămâni vor arăta dacă genunchiul meu este recuperat pe deplin.”

Federer și Nadal, cei doi sportivi care au dominat ultimii 12 ani din tenis*, ar fi pus cu dragă înimă mâna pe rachetă în această zi de toamnă pentru o partidă demonstrativă în scopuri caritabile. Dar un astfel de meci este de neconceput. Niciunul dintre ei nu este apt fizic să facă dovada unui tenis la nivel de vârf. Par doi veterani care se întâlnesc după mult timp, își aduc aminte de trecutul glorios, deapăra amintiri comune și se copleșesc reciproc cu complimente. Oameni ai trecutului – în niciun caz jucători care vor domina cu o mâna de fier următorul an din tenis. Se rezumă să lovească niște mingi pe miniterenul de tenis cu câțiva juniori de la club.

* Mai trebuie adăugați Novak Djokovici și Andy Murray, ca să respectăm întreg adevărul istoric și statistic (n.r.).